

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Magyar Nemzeti Múzeum
Budapest VIII.

ESI ÁR egynegyed évre:
zhoz szállítva 1 60 Pengő
postár: 2.— Pengő
egy évre 3 dollár

Megjelenik minden vasárnap.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Köszeg, Várkör 39.
Felelős szerkesztő és kiadó Rónal Frigyes.
Telefonszám 23

Nyitlár sora 32 fillér
Hirdetések millimétersoronként 6 fillér
Legkisebb hirdetés 1 20 P

A magyar büntető törvénykezés.

Irta: Dr. Dési Géza orsz.-gyül. képviselő.

Ha valamely nemzetnek erkölcsi felfogását, világnézetét, gondolkodását meg akarjuk ismerni, akkor az a leghelyesebb, ha törvényeit vizsgáljuk. Ha meg akarjuk tudni, hogy valamely időben, vagy országban igazság, jog, méltányosság, avagy önkény és zsarnokság uralkodott-e, elegendő, ha az illető kor, vagy ország büntető-törvényhozását és törvénykezését vizsgáljuk.

Ha a magyar büntető-törvényeket tanulmányozzuk, akkor jogos büszkség és nemzeti önzert tölti el lelkünket: megtudjuk ebből, hogy a magyar génusz jogalkotásában, a legrégebbi időkől kezdve, mindig, az emberiségnek az igazságnak, az erkölcsnek, a méltányosságnak legmagasabb tekinteteit tartotta szem előtt és aki tanulmányozza a magyar törvényalkotások történetét, még jobban megszereti hazáját és megérti, hogy missziója van ennek a nemzetnek ezen az istenadta, évezredek területén, az, hogy jogot, kultúrát és igazságot terjesszen. Különösen fontos és szükséges ez ma, a nyomoruság napjaiban, amikor régi dicsőségünk romjain hallatlan erőfeszítéssel építjük a szebb és jobb jövőnk alapjait, amikor kell, hogy a múltból, a múlt igazságának jogából merítsünk hitet és erőt a jövőnkre.

Bátran megállapíthatjuk, hogy a magyar jogalkotás minden időben arra törekedett, hogy egyrészt megvédi az államnak és a nemzetnek érdekeit, másrészt ápolja és megvédi a polgárságnak igazságos érdekeit is. Az ugynevezett „művelt” nyugattal szemben kiállják a versenyt. A magyar mint jogásznemzet, minden időben görcsösen ragaszkodott a bünvádi eljárás törvényes szabályozásához.

El lehet képzelni olyan kodifikációt is, amely a bíróra, magára, bizza az esetleges büntető cselekmények megállapítását, sőt még a büntetési rendszert is. Viszont, mi tudjuk, hogy

megszavazta a törvényhozás a botbüntetést és a magyar bíróság megsem alkalmazta. Ez is mutatja, hogy nem az anyagi jog önmagában, hanem lenyegileg az alaki jog, mint szabályozó törvényes jogszabály adja a büntető eljárás lényegét. Veszélyes volna, ha magára a bíróra bízunk azt, hogy milyen uton módon és eszközökkel akarja az igazságszolgáltatás céljait megvalósítani. Igenis kategorikus imperatívusz kell, hogy legyen, hogy előre meghatározott feltételek, szabályok szerint legyen szabad polgárt büntető cselekményért felelősségre vonni. A legrégebbi időkől kezdve ez volt a magyar jogi felfogás.

Gyönyörű klasszikus az Aranybullának, II. Endre 1222 II. t. c.-ének következő megállapítása: Nem akarjuk sem mi, sem utódaink, hogy bármilyen hatalmasnak való kedvezésből, valakit el lehessen fogni és meg lehessen rontani, ha csak előbb a törvény rendelkezése szerint, meg nem idézték és el nem ítélték.

Ez több mint hétszáz esztendőös megállapítás, a törvényes rend szabályozása és később az egész magyar jogrendszernek és törvényalkotásnak alaptörvényévé vált. Kezdve ettől az időtől, végig az egész magyar jogtörténeten, azóta, mióta királyaink saját személyükben gyakorolták az igazságszolgáltatást, vagy amikor megosztották ítélkező hatalmukat nádorral, a tárnokmesterrel, a perszonálissal, a horvát bánnal, az erdélyi vajdával, majd később, amikor a comes castri, a későbbi főispán vagy a comes curialis castri, (az alispán) bíraskodott, majd, amikor a szolgabírák bíraskodtak, majd amikor az alispán vagy főispán elnökléte alatt a vármegyei bíróságok alakultak, végül pedig, amikor a városok maguk alkottak bíróságot, a törvényes rend, az igazságszolgáltatásban a törvényes rendtartás, mindig uralkodó szabály volt.

A magyar féltékenyen őrködött mindig ezen a törvényes rendén. A nemesség követelte, hogy az ő szolgabírát ő maga válassza, sőt mikor az uriszéken két honorációrral maga a földesur ítél-

kezett, mindig jelen volt a szolgabíró az ő esküdtelével, mint törvényes bizonyosság. A vármegye ítélőszéke előtt pedig az ügyész, mint felperes lépett fel, és a vádlottat még ha vasban is volt, alperes gyanánt kezelték és ha nem volt védője, akkor a tisztügyészt rendelték ki neki védő gyanánt.

Hirdetmények.

692—1931. A. m. kir. Pénzügyminisztérium 24—1931. P. M. számu rendeletével a vagyonszállás földkezelési rész 2/3-ára az 1930. évre eső törlesztési rész 2/3-ára lefizetésének kötelezettsége mellett ezen mondott évre eső törlesztési hányad 1/3 része elengedlenség azoknak, akik azt vagy már befizették, vagy meg felében ez év február végéig, másik felében f. év május hó 15-ig lefizetik. Felhívjuk tehát az érdekelt házhelyi jogosultakat, hogy ezen határidőig rendezzék netáni határlékaikat, hogy ezen leengedés kedvezményét kiaknázhassák. Előfeltétele tehát ugy az 1930. évi törlesztési rész 2/3 részének és az első évben esedekes volt töredék összegnek fenti határidőre leendő befizetésére. Az 1931. évre járó törlesztési hányadot ez természetesen annyiban érint, hogy akik fenti 1/3 részt a múltban rendezték, azoknak ez a folyó évben javukra lesz könyvelendő ill. betudandó.

1152—1931. Közönségem, hogy a községi Gyöngyös balparti vadásztársaság a Gyöngyös balpartján elterülő vadászterületen f. évben szárnyas ragadozókat és szörmés ragadozó vadakat foszforpeppel preparált műojásokkal és hussal óhajt mergezni; felhívom a közönséget, hogy amennyiben a mergezés ellen észrevételei volnának, azokat a polgármesteri hivatalban 8 napon belül jelentse be, mert az ezen túl beadott észrevételek az engedély kiadásánál figyelembe nem vétetnek.

Októberi Ájtatosság Törédekek.

(Kegyes sorok.)

(Sokak magyarzataira és annak bizonyítására futnak a papíron a sorok, hogy a községi verselő Műsaján kívül az istenségnek is dalnoka és heisméri büns ember-voltat, de váltig hiszi, hogy csak a Műsa Szép-sége világította meg tényével az október ködbéullt titkait . . .)

Tudom, hogy magasságba küldtek
S pályám grádicsát mégis sírva hágom.
Rút bűn az én szomorúságom,
(Ady: Vereklő Vigadozás Szóltára.)

Növéréknek és Növéréimnek küldöm.

I. Vigasztalás . . .

Egy örömet sem hagytaál hát meg nekem:
Mégosztál mindentől, ki jó barát;
Ha volna szív, ki gyamololna élted,
Hát elragadtad azt is csúf halál!
De csúf halál? . . . De nem vagy az te mégsem:
Inkább kedves vagy: jótét vagy halál!
Vérző szívemre nyugodalmat nekem:
Gyógybalzsamot te hozhatsz csak talán.
De ime! ismét: Úr ellen beszéltem:
Kinek szolgája vagy te! oh halál!
Mi bármi jót tesz szent Kegyelme ertem:
Engem hütlent, kedvetlenül talál.
De egi Fenség! Érzem nagy, szent Leted:
Ez magányomban boldognak tanít;
Bús szívem vig lesz — parancsodra — Érted:
Lelkemből buzog elő a szent — Hit . . .

II. Kláit az Úr . . .

Ószies, ködös, októberi este
Lelkem a békét kereste,
És reámszállott . . .
Az utcákon még az emberek jártak:
Találkát az ördöggel vártak:
És nagyon sírtam.

Hirtelen éreztem: hogy a szobamat
Elhagyta ellenem: a bánat;
De én még sírtam . . .

Elöttem feküdt a próféták könyve:
Pergett rá nagy bánatom könnye
Szívemből — alá . . .

Egyszer csak fenység támadt szobámban,
Jöelt és a nagy Ámost láttam:
A Tekoait . . .

Hasonlott szívemből kltört a bánat:
Bűneimre van-e hocsánat?!
Meghocsat az Úr?

Petuel fia lépett ekkor hozzám:
Mégsimogatta könnyes orcám
És szólt: biztatón . . .

„És akkor valaki az Úrnak nevét
Ségitsegül hívja, az nem vét,
De megszabadul;

Mert Sion hegyén és Jerusalemben
Úr-ígerte szabadság leszen.
— Igéri az Úr! —

De keserű vádkent tört ki szlvemből:
Mért feledkezik meg lelkemről?!
Nem szeret az Úr?!

— De a Tekoai mindent megmondott!
Lelkemben nagy világosságot
Árasztott Ámos:

„Ezt mondja neked a Seregek Úra:
Némuljon el hegedűd hurja
És sok éneked!

Moloch bálványát hordoztad te eddig,
És imádtad Kiün kepeit:
Kiün csillagát! . . .

Eltűntek ók, de megerttem szavuk:
Amit mondottak mindenütt halljuk:
„Sionban az Úr!”

Megérttem, hogy rosszul imádoztam:
Énekimmel Ot káromoltam:
Szomorú voltam!

. . . Oh! Te nagy költő! Sorod már jól látom:
„Rút bűn az én szomorúságom!”
Bűn a nagy bánat!

De már tudom, hogy elhagy a nagy bánat,
Lelkemre beke olajága
Szeretettel száll . . .

Zajgó, háborgó lelkem megnyugszik, mert
Sionból hangzott az Úr szent,
Nagy kiáltása . . .

Ószies, ködös októberi este
Lelkem a békét kereste,
És reámszállott

III. Kegyszer . . .

Van, akinek csak győtrelem az élet,
Van oly', ki mindent rózsaszinben lát
Az első ember szornyűképen téved,
A másik ember csalsa önmagát
Mert győtrelemnak nézni ezt az eltet,
Melyet maga a szent Isten adott:
Nagy bűn az, mely csak kárhözatra készlet:
Visszautasítani egi Lakod . . .
De rózsaszinben se lásd ember élted!
Mert rózsaszinben, rózsaszin világ
Táru! eléd . . . kicsinynek tűn fel vétked:
Vétked fája lesz: zsenge kis virág!

De ember! Van, mi meggyógyíthat téged:
Megismerni Istent: az igazít!
Hogy Ot megismerd, adatott hát neked
A lelkedből buzogó nagy, szent — Hit . . .

ZSOHÁR ISTVAN.

